



**Автор:** Мейрманова Нагима Битимбаевна

**Пән:** Математика

**Сынып:** 3-сынып

**Бөлім:** Кестеден тыс көбейту және бөлу

**Тақырып:** 96:6 түріндегі кестеден тыс ауызша бөлу

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	3.1.2.7.кестеден тыс мынадай жағдайларда: $17 \cdot 5$ 96:6 75:15 84:4 ауызша көбейту мен бөлуді орындау. 3.1.2.9 100 көлеміндегі сандарды ауызша көбейту мен бөлуді орындауда қосындыны және көбейтіндіні бір таңбалы санға бөлу, қосындыны санға көбейту ережесін қолдану. 3.2.1.3 көбейтудің үлестірімділік және терімділік қасиеттерін әріптік теңдік түрінде: $(ab)c = a(bc)$ ; $a(b+c) = ab+ac$ ; $a(b-c) = ab-аскөрсету және қолдану. 3.2.2.2*көбейту мен бөлуге берілген x:8=9; 51:x=17; 23 \cdot x=46 түріндегі қарапайым теңдеулерді шешу.$
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар: Санның квадраты мен кубын түсіну, рационалды есептеу үшін көбейту қасиетін пайдалану, қалдықпен бөлуді білу, кестеде тыс көбейту мен бөлуді ауызша орындау, қосындыны бөлу ережесін қолдану және бір таңбалы санға айналдыруды біледі. Бірқатар оқушылар: 100 сан шегіндегі санды көбейтуді және бөлуді ауызша орындау кезінде санға қосындыны көбейту, көбейту мен бөлу амалдарын қамтитын ең қарапайым көбейтуді, түрдің күрделі құрылымы теңдеуін шешу, көбейтудің үлестірімділік және терімділік қасиеттерін әріптік теңдік түрінде беру және қолдануды үйренеді Кейбір оқушылар: Өз бетімен көбейтудің үлестірімділік, терімділік қасиеттерін тиімді есептеулер жүргізу үшін қолданады.
Тілдік мақсаттар:	Тілдік оқу мақсаты • -Бірдей көбейткіштердің көбейтіндісі басқаша жазуға бола ма? • -Осы өрнектің қысқаша жазбасы бар ма, қалай ойлайсыз? • Көбейту қасиеттері не үшін ойлап табылды? Неліктен екенін айта аласыз ба...? • .....екі бірдей көбейткіштердің көбейтіндісін квадрат деп атаған? • (үш бірдей көбейткіштердің көбейтіндісін куб деп атаған?) • .....көбейтудің үлестірімділік қасиетін білу керек пе? • (көбейтудің терімділік қасиеті?) • .....көбейту қасиетін білу керек пе? • ..... қалдық бөлгіштен аз болу керек пе? • Қалай екенін айта аласыз ба...? • .... қалдықпен бөлуді бір мәнді сан етіп орындау ма? • .... $17 \cdot 5$ (96:6, 75:15, 84:4) мәнін ауызша көбейту (бөлу) Пәндік лексика және терминология • • сан деңгейі; • санның квадраты; • санның кубы; • көбейтудің терімділік қасиеті; • көбейтудің үлестірімділік қасиеті.
Бағалау критерийлері:	екі (үш) бірдей көбейткіштер көбейтіндісін санның квадратымен (кубымен алмастыру); • рационалды есептеу үшін көбейту қасиеттерін пайдалану; • бір таңбалы санға қалдықпен бөлуді шығару; • қосындыны және көбейтіндіні бір таңбалы санға бөлу ережесін қолдану және, қосындыны санға көбейту ауызша орындаған кезде және 100 шегіндегі санды бөлген кезде қосындыны санға көбейту
Құндылықтарды дарыту:	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	Интернет-ресурстар, дерекқордан және интернеттен сабаққа қатысты ақпаратты іздеу;
Пәнаралық байланыс:	Музыка, қазақ тілі
Бастапқы білім:	Ондық құрамына негізделіп үш таңбалы сандарды қосуды және алуды ауызша орындау, үш таңбалы сандарды қосу және алу алгоритмін, нөлге аяқталатын үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту және бөлу алгоритмдерін қолдану

### Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
-----------------	------------------------	-----------

Сабақтың басы	<p>Жаңа топ құру «Әсерлерімізбен бөлісейік» жылулық шеңбері Педагог балаларға 1-2 минут көздерін жұмып,өздерін тағы да табиғат аясында,көк майса шалғында жатып,көк аспан,аппақ бұлттарды көріп,құстардың сайраған әнін,судың сыбдырын естіген кездерін елестетуді ұсынады. Жыл мезгілдері 4 жыл мезгілдерінің суреттері жасырын қойылады, Әр оқушыбір-бірден жасырын қағазды алады. Сурет бойынша топқа бөлінеді. Жұмыс ережесін келісу Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! Уақытты үнемдейміз! Нақты,дәл жауап береміз! Сабақта өзіміздің шапшаңдығымызды, тапқырлығымызды көрсетеміз! Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз! Алдыңғы білімді еске түсіру (ұжымда) Белсендіру. №1 тапсырма. Сурет қай жанрдың бағытында салынғанын анықта. Есепте. Жауабын тап. Балалар өрнектің мәнін табады, оныміндетті түрде оқып береді. Амалдар компоненттерінің атауларықолданылады, санның кубы мен квадраты. Сонымен қатар өткен <math>17 \cdot 5, 84 : 4</math> алгоритмдерді де қайталайды. Есептеу біліктіліктерін жетілдіру мақсатында «Математикалық домино» ойынын ойнатуға болады. Оқушыларға сол жағында жауап жазылған, ал екінші жағында басқа мысал жазылған бір-бір карточкадан таратады. Балалар бірінші өрнекті оқиды, карточкасына сол өрнектің жауабы жазылған бала жауапты оқиды да келесі өрнекті оқиды және т.б. Балалар үшін мына төмендегі карточкаларды дайындау керек: <math>16 : 2 \quad 36 \quad 9 \cdot 5 \quad 64 \quad 5 \cdot 6 \quad 30 \quad 5 \cdot 54 \quad 8 \cdot 7 \quad 8 \quad 25 : 5 \quad 25 \quad 18 : 3 \quad 9 \quad 6 \cdot 6 \quad 56 \quad 7 \cdot 6 \quad 63 \quad 8 \cdot 8 \quad 5 \quad 18 : 2 \quad 6 \quad 9 \cdot 6 \quad 42 \quad 3 \cdot 3 \quad 9 \quad 24 : 6 \quad 45 \quad 7 \cdot 7 \quad 49 \quad 9 \cdot 9 \quad 81 \quad 9 \cdot 7 \quad 4 \quad 18 : 9 \quad 2 \quad 7 \cdot 4 \quad 28 \quad 7 \cdot 3 \quad 21 \quad 4 \cdot 4 \quad 16 \quad 5 \cdot 7 \quad 35 \quad 32 : 4 \quad 8 \quad 8 \cdot 5 \quad 40 \quad 21 : 3 \quad 7 \cdot 9 \quad 63 \quad 13 \cdot 10 \quad 130 \quad 9 \cdot 0</math> Ойынды карточкасына <math>16 : 2</math>мысалы жазылған бала бастайды. Балалардың кестеден тыс көбейту менбөлу бойынша алған білімдерін мысалдар арқылы талдап қорытуғаболады: <math>12 \times 2 \quad 600 : 300 \quad 140 : 20 \quad 12 \times 4 \quad 48 : 2 \quad 7 \times 12 \quad 350 : 5 \quad 600 : 20 \quad 48 : 4</math> Ширату тапсырмасы. Белсенді оқу тапсырмалары(топта, ұжымда) Жаңаны ашу. Барлық өткен жағдайлар көбейту мен бөлу қасиеттері,сандарды разрядтық қосылғыштарға жіктеу жайлы алған білімдеріменнегізделген. Бұл жағдайда ыңғайлы қосылғыштарға жіктеу қажет. №2тапсырма бойынша түсіндіруге болады. Алгоритм құрастырылады.Түсіндіре отырып алғашқы бекіту. №3 – түсіндіре отырып ауызшаорындайтын тапсырма. Ішінара орындалады. Өздік жұмыс. Баспаданшыққан дәптердегі тапсырманы орындау. Санды тиімді қосылғыштардыңқосындысына жікте. Есепте. Өзін-өзі тексеру үшін мысал беріледі:<math>84:7=(70+14):7=10+2=12</math> <math>91:7=(70+21):7=10+3=13</math> <math>56:4=(40+16):4=10+4=14</math> <math>54:3=(30+24):3=10+8=18</math> ҚБ: Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау. Жұмыс дәптеріндегі жазылым тапсырмаларынорындау</p>	
Сабақтың ортасы	<p>Ширату тапсырмасы. Белсенді оқу тапсырмалары(топта, ұжымда) Жаңаны ашу. Барлық өткен жағдайлар көбейту мен бөлу қасиеттері, сандарды разрядтық қосылғыштарға жіктеу жайлы алған білімдерімен негізделген. Бұл жағдайда ыңғайлы қосылғыштарға жіктеу қажет. №2 тапсырма бойынша түсіндіруге болады. Алгоритм құрастырылады. Түсіндіре отырып алғашқы бекіту. №3 – түсіндіре отырып ауызша орындайтын тапсырма. Ішінара орындалады. Өздік жұмыс. Баспадан шыққан дәптердегі тапсырманы орындау. Санды тиімді қосылғыштардың қосындысына жікте. Есепте. Өзін-өзі тексеру үшін мысал беріледі: <math>84:7=(70+14):7=10+2=12</math> <math>91:7=(70+21):7=10+3=13</math> <math>56:4=(40+16):4=10+4=14</math> <math>54:3=(30+24):3=10+8=18</math> ҚБ: Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау. Жұмыс дәптеріндегі жазылым тапсырмаларын орындау</p>	
Сабақтың соңы	<p>Жаңа білім мен тәжірибені қолдану «Ойлан, Жұптас, Пікірлес» Жаңаны қолдану. Сонымен қатар балалардың назарын егер соңында нөл болса, үш таңбалы санмен орындалатын жағдайда екі таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдану оңай болатынына аудару керек. №2 тапсырмада бұл соңғы баған. Өткенмен жұмыс. №5-7 тапсырмалар қалдықпен бөлуді бекітуге көмектеседі, көбейтудің үлестірімділік қасиеттері негізінде есептерді әртүрлі тәсілмен шығарады. Сабақ бойынша сұрақтар құрастыр. Әр жаңа сабақта немесе бекіту сабағында оқушылар сұрақтар құрастырады. Бұл тақырыпты ұғынып, дұрыс қабылдауға мүмкіндік береді. Оқулықта берілген сөздермен сұрақтар құрастыру керек. Мына тәсілдерді қолдануға болады: түймедақ немесе Блум текшесі. Жаңаны ашу.</p>	

Рефлексия

Рефлексия (жеке, жұпта, топта, ұжымда) «Бағдаршам» кері байланыс.